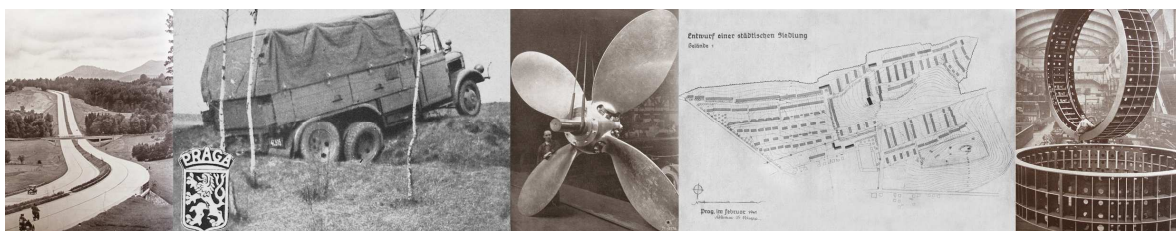

Národní technické muzeum,
Oddělení dějin vědy a techniky NTM,
Archiv NTM
a
Společnost pro dějiny věd a techniky

Věda a technika v českých zemích v období 2. světové války

25. konference pro vyučující dějinám věd a techniky

(*Inter arma silent Musae?*)

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

výzkumné oddělení pro dějiny vědy a techniky, Archiv Národního technického muzea a Společnost pro dějiny věd a techniky pořádají ve dnech 14. - 15. října 2008 konferenci na téma „Věda a technika v českých zemích v období 2. světové války“.

Vzájemný vztah mezi vědou a technikou na jedné straně a válečným konfliktem kontinentálního či světového rozsahu na straně druhé byl vždy značně ambivalentní. Válka jako taková vždy znamenala - a to pro všechny země válečným konfliktem zasažené - jak výrazné omezení celého spektra společenských, ekonomických, kulturních či duchovních aktivit (proces obecně označovaný jako militarizace státu/společnosti a jeho ekonomiky), tak i jednoznačnou koncentraci zdrojů a sil státu ve prospěch naplnění válečných cílů. K tomu pak stát a jeho ekonomika (zejména ve stavu válečné konjunktury) vytvářely a poskytovaly zcela mimořádné podmínky pro rozvoj účelově odpovídajících vybraných oborů a odvětví lidské činnosti.

„Militarizovaná“ věda a technika byla v tomto ohledu téměř na čele takového „pelotonu“. Jejím výsledkem byly vždy nové vynálezy a technologie, poznatky a objevy, které v podobě nových a sofistikovanějších zbraňových systémů, vojenské techniky, jakož i zdokonalených výrobních zařízení a technologií v konečném důsledku generovaly převahu nad protivníkem a tak i reálnou možnost dosažení vytčených válečných cílů. Období okupace dolehlo na vědu a techniku v našich zemích velice tíživě. Často se objevují tvrzení o snaze okupantů po maximální exploataci protektorátního průmyslu, o negativních důsledcích militarizace průmyslového sektoru, o negativních dopadech na českou vědeckou obec. Na druhé straně nejsou ojedinělé dílčí studie, ze

kterých vyplývá nejednoznačnost předchozích tvrzení. I za války vědci v určité míře pokračovali ve svých výzkumech. V řadě průmyslových závodů byly zdokonalovány či nově připravovány mnohé technologie či konstrukce, k jejichž uplatnění došlo často až po skončení válečného konfliktu.

Proto se v podtitulu naší konference ocitl latinský výrok „Inter arma silent Musae, doplněný relativizujícím otazníkem. Otazník není nepatřičný, uvědomíme-li si, kolik vynálezů a převratných objevů za doby trvání 2. světové války spatřilo světlo světa. Je nepopíratelnou skutečností, že pro současnou českou historickou vědu a její historiografii je období tzv. Protektorátu Čechy a Morava stále ještě v řadě ohledů záležitostí spíše nedotknutou a historické uchopení v mnoha aspektech chybí. Pozornosti odborné historické obce se již dostalo různým oblastem vědeckého výzkumu v českých zemích za dob okupace, stranou ovšem zůstaly aplikované vědní a technické obory. Věříme, že se nám podaří zasadit pověstný další střípek do mozaiky poznání tohoto historického období ve všech výše nastíněných aspektech. Připravovaná konference by měla být místem k tomu, kde by vybraná témata byla přinejmenším přednesena, vymezena, posouzena a diskutována.

Konference by se měla blíže dotknout klíčových hospodářských odvětví tohoto období, tedy zbrojního průmyslu, stavitelství, těžkého i lehkého průmyslu a v neposlední řadě trendů ve výzkumu a vývoji.

V duchu předchozích setkání se konference bude věnovat i metodologickým a didaktickým přístupům. Velice rádi bychom dali prostor prezentaci pohledů mladých badatelů v rámci jejich magisterského/ doktorandského studia.

Jubilejní 25. konference se koná v roce stého výročí založení Národního technického muzea v prostorách nově rekonstruovaného kinosálu. Účastnický poplatek je stanoven na 50 Kč, studenti a důchodci 20 Kč.

V případě Vašeho zájmu zašlete, prosím, přiloženou vyplněnou přihlášku nejpozději do 31. června 2008 na kontaktní adresu:

dejiny@ntm.cz či na organizátory milos.horejs@ntm.cz nebo ivana.lorencova@ntm.cz, případně poštou na adresu: Národní technické muzeum, Oddělení dějin vědy a techniky, Kostelní 42, 170 78, Praha 7.

Informace též na www.ntm.cz, tel.: 220 399 215, 607 966 346

Délka diskusních příspěvků je stanovena na 20 min. Z přednesených příspěvků bude vydán tématický sborník. V průběhu semináře bude pro účastníky zajištěno drobné občerstvení. Cestovní náklady a diety hradí účastníci nebo jejich pracoviště. Další pokyny pro zpracování příspěvků, dopravní spojení a možnosti ubytování budou účastníkům spolu s přesným programem a dalšími informacemi včas zaslány.